

Obsah

Úvod	7
1. Metodika výzkumu	10
2. Veřejná debata o politice bydlení a její kontext	12
3. Rozbor problému rizika ztráty bydlení	16
3.1 Vymezení prevence ztráty bydlení	16
3.2 Skupiny ohrožené ztrátou bydlení - cílová skupina preventivních opatření	21
3.2.1 Strukturální, systémové a institucionální faktory	22
3.2.2 Individuální a vztahové faktory	33
3.2.3 Identifikace cílové skupiny prostřednictvím sekundární analýzy statistických dat	41
3.2.4 Pracovní vymezení cílové skupiny opatření zaměřených na předcházení ztráty bydlení	51
4. Přístupy k prevenci ztráty bydlení	55
4.1 Aktéři	55
4.2 Opatření a nástroje (prevence ztráty bydlení) a bariéry jejich uplatňování	63
4.2.1 Systémová opatření a legislativní změny	63
4.2.2 Nástroje prevence ztráty bydlení a bariéry jejich uplatňování	66
4.2.3 Spolupráce aktérů - síťování služeb na podporu prevence ztráty bydlení ...	85
4.3 Zahraniční praxe prevence ztráty bydlení	88
4.3.1 Praktický kontext preventivních opatření	94
5. Shrnutí přístupů k prevenci ztráty bydlení a závěry pro praxi ČR	106
6. Literatura a další zdroje	110
Výtahy z oponentských posudků	119

V diskurzu, který se formuje kolem tématu dostupnosti bydlení v českém kontextu, zaujímají významné místo určitá specifika dosavadní české bytové politiky a dalších politických kroků a nástrojů, které ji ovlivňují. Mezi taková specifika bychom mohli zařadit například politiku bydlení uplatňovanou před rokem 1989, (de)regulaci veřejného v obecních bytech, ekonomickou transformaci, která mimo jiné přináší (s určitým časovým zpožděním) významnou privatizaci do té doby státních či obecních bytů; důraz na podporu nabídky vlastnického bydlení, nastavení systému sociální pomoci, který přímo nese odpovědnost za rozmach tzv. „jiné“ formy bydlení - nárůst „ubytoven“ a posílení vzniku tzv. sociálně vyloučených lokalit.

Obecně se ale hovoří o dlouhodobě politicky podceňovaném problému dostupnosti bydlení a o opomíjení potřeby a významu konkrétní a jasné koncepce bydlení sociálního. Z hlediska proponentů krizové situace pro určité skupiny obyvatel ve vztahu k dostupnosti a udržení bydlení se nacházíme v bodu zlomu, kdy se politika sociálního bydlení (dále také jen jako „SB“) stane významnou součástí politické agendy, ať už bude její směřování jakékoli, protože situace začala být považována za již neudržitelnou mj. z hlediska narušení sociální spravedlnosti a koheze. K zásadním změnám však pravděpodobně dochází také proto, že situace je považována za neudržitelnou i